

VARUSMIES RESERVILÄINEN VETERAANI



Muisteloita Panssari- pataljoonasta ja Panssari- koulusta 1948-1960

Panssaripataljoonassa

Sturmit olivat koulutuskäytössä sodan jälkeen kun tulin vänrikkinä Panssaripataljoonaan vuoden lopulla 1948 Kadettikoulusta (tuolloin nimi oli Maasotakoulu). 1. Komppaniassa oli T-34:t ja T-26:t ja päällikkönä oli majuri Oiva Horte, Rymy-Eetu. Tämän nimen hän sai Äänislinnassa, kun oli sanonut: Tämä poika rymyää ja ryllää vaan. Nimi oli hänelle sopiva. 2. Komppaniassa olivat Sturmit ja T-26:t ja kompanianpäällikkönä oli Viljo Eevert Terho. Pian perustettiin 3. Komppania, jolla oli Sturmit ja T-26:t. Tämän kompanian päällikkönä oli kapteeni Esko Raunio, joka oli ollut Turun Paitatehtaan johtaja sodan jälkeen. Kun tehdas meni nurin hän palasi armeijan palvelukseen 2. Komppaniaan. Panssarikoulussa oli käytössä T-26:t, T-34:t ja Sturmit. Koulun johtaja oli majuri Heikki Mikkola.

Panssaripataljoonan 2. Komppaniassa oli lisäksi luutnantti Teppo Nieminen, joka oli vanhempaa kadettikurssia. Tunnettiin jo kadettiajasta nimellä prinssi rohkea. Kun kysyin häneltä panssariasioissa neuvoa, vastaus oli: Ota itse selvää! Koulutusaliupseerina toimi Kalevi Kostiainen. Hallilla kuuntelin ihastuksella taitojaan hänen kouluttaessaan T-26 miehiä.

Yritin saada tietoja myös Helge Pohjavirralta, mutta vastaus oli kuin prinssi rohkean suusta. Sturmi-asioissa käännyin lopulta luutnantti Eero Lehtovirran puoleen. Homma aloitettiin radiokoulutuksella ja sitten muulla. Aluksi löytyi vuonna 1945 tehty mustakantinen rynnäkötykin suomenkielinen rakenne- ja huolto-opaskirja ja jostain Panssaripataljoonan esikun-



75 K/40 -pst-tykki siirtymässä tuliasemaan Niinisalossa 1950-luvulla. Takana Komsomolets -tykinvetäjä. (kuva Psmuseo).

nan kätköistä lisäksi vielä Stu 40 -tykin saksankielinen opas.

1. Komppaniassa palveli myös vanhempaa kadettikurssia ollut luutnantti Jaakko Rantanen. Hänen johdolla tuli sitten T-34 tutuksi. Kun 1. Komppanian päällikkö Rymy-Eetu oli kuullut näistä panssarivaunuharrastuksistani, hän sanoi minulle: Mitä pirua sinä panssarivaunuja nuuskit!

Sitten kompanianpäällikkö Viljo Eevert Terho oli lomalla keskellä talvea. Alokkaat olivat juuri tulleet. Rymy-Eetu oli määrätty oman toimen ohella 2. Komppanian päälliköksi. Hän laati viikko-ohjelmat. Maanantaisin aamupäivän ohjelmaksi oli Rymy-Eetu merkinnyt: Asento, lepo ja käännökset paikalla. Oli kylmä pakkaspäivä, miehet ja minäkin palelin. Laitoin hieman liikettä. Harjoituspaikkana oli nykyinen juhla kenttä. Komppanioitten parakit olivat ylempänä, jossa nykyisin on isot kasarmit.

1. Komppanian lähetti tuli luokseni ja sanoi, että kompanianpäällikkö käski sanoa: Harjoituksen aiheena on asento, lepo ja käännökset paikalla. Kun paleleminen jatkui, järjestin jälleen hieman liikettä. Lähetti tuli uudelleen ja käski tulla Rymy-Eetun puheille. Rymy-Eetu huusi suoraa kurkkua ja kirosi kuin turkkilainen ja kysyi: Eikö vänrikki osaa lukea ja eikö vänrikki edes ymmärrä antamaani käskyä?

Yritin hieman selittää, mutta en saanut suunvuoroa. Sitten Rymy-Eetu palasi vanhaan aiheeseen: Sitten lopetat panssarivaunujen rakenteen nuuskimisen. Upseerin ei tarvitse tietää panssarivaunusta mitään! Heti tokaisin takaisin: Herra majuri, kyllä upseerin tarvitsee ainakin sen verran tietää, että hän tietää mitä varusmiehen pitää siitä tietää. Rymy-Eetu: Ulos!

Tällainen mies oli johtanut Talvisodassa ainutta panssarikomppaniaamme. En tosin sitä tuossa tilaisuudessa tiennyt enkä tiennyt mitään panssariemme Talvisodasta. Tämän jälkeen en Rymy-Eetun kanssa vaihtanut sanaakaan. Hän kyllä kerran haukkui minut, mutta se oli yksipuolista huutoa.

Panssarikoululla

Sain sitten siirron Panssarikouluun majuri Heikki Mikkolan alaiseksi panssarilinjalle. Panssarikoulussa toimi myös Panssarintorjuntalinja. Mikkola oli laatinut monisteen panssarivaunujen ampumatoiminnasta ja tykkien tarkkuusammunnasta eli tykkien kohdistamisesta.

Menimme leirille. Sturmeilla suoritettiin tarkkuutusammunta. Näytösluontoisesti ammuttiin panssarikraanaatilla kentällä ollutta T-34-runkoa, samaa, jossa Mikkolan Eikka oli telonut kätensä. Ensimmäisellä lauka-

uksella lensi ajajan luukku taivaalle ja panssarikranaatti repi vasemman puolen viistopanssarin irti. Sitten ammuttiin ontelokranaateilla. Ei läpäisyä, vain linnunpaskan jälki etupanssarissa. Sitten ammuttiin eri etäisyyksillä olevia maaleja ja todettiin tykki tarkaksi.

Mikkola järjesti joukkueitten välisen ampumakilpailun. Johdin Sturmi-joukkuetta. En muista kuka johti pst-tykkijoukkuetta. Molemmille annettiin yhtä monta ammusta. Erona oli se, että pst-joukkueella oli etäisyyden mittari, Sturmeissa ei sellaista ollut.

Joukkueet olivat takana suoja-asemassa. Edessä olevista maaleista ei ollut tietoa. Ensin ajoi aseisiin pst-tykkijoukkue, tykkienä 75 K/40 pst-tykit. Jokseenkin sama tykki kuin Sturmeissa. Ammunnan jälkeen Mikkola tuli luokseni ja sanoi: ”pst-joukkue ei saanut yhtään osumaa ja jatkoi, että jos Sturmit ampuu yhtä huonosti, niin meidän molempien on parasta erota armeijasta”.

Joukkue ajoi asemaan. Edessä näkyi yksi maali. Arvioin etäisyyden ja annoin komentovaunun ampujalle käskyn ampua. Ohi. Korjasin ampu-maetäisyyttä arvioni mukaan. Tulta ja osuma. Kun maali hajosi, se oli kyt-ketty uusiin maaleihin, jotka nousivat pystyyn. Annoin muillekin vaunuille tulituskäskyn ja ampumaetäisyyden. Maalit tuhottiin periaatteella laaki ja vainaa.

Myöhemmilläkin ampumaleireillä seurasin pst-miesten tykkien tarkkuudesta. Se oli päin seinää. Kirjoitin asiasta Panssarilehteen. Tuolloin Horte (Rymy-Eetu) toimi Panssarintorjuntapataljoonan komentajana. Hän soitti minulle ja haukkui minut pystyyn. Sanoi myös, että minun ei tarvitse antaa pst-miehille mitään ohjeita!

Takaisin Panssaripataljoonaan

Vuonna 1960 minut määrättiin Panssarivaununpataljoonan 1. Komppanian päälliköksi. Pataljoonankomentajana oli eversti Martti Frick. Pääkalustona



Stu 40 Ps 531-30 Niinisalon ampuma-alueella 1950-luvulla (kuva Psmuseo).

olivat Sturmit, mutta maahan oli hankittu myös T-54-vaunuja. Menin tutustumaan niihin. Lähdin ajamaan litalaan päin, ajo-opettajana oli vääpeli Ali-Rekola. Muistini mukaan hän oli ollut venäjänmaalla saamassa T-54-oppia. Lähdimme ajamaan. Aina kun vedin vasemmasta sauvasta vaunu kääntyi jyrkästi vasempaan. Valitin asiasta Ali-Rekolalle. Hän sanoi, että nämä kaikki on samanlaisia, ryssän vehkeitä. Matkalla litalaan, eräässä kurvissa vedin vasenta sauvaa ja vaunu oli melkein poikittain tiellä. Kurvista sukelsi esiin farmariauto kovalla vauhdilla. Kuulin vain rasahduksen ja luulin auton jääneen vaunun alle. Pysäytin vaunun, mutta autosta ei näkynyt jälkeäkään. Tarkemman tutkimisen jälkeen löytyi takalamppu.

T-54:n kääntymisen vika ei ollut vaunun rakenteessa, vaan siinä, että ohjausjärjestelmää ei osattu säätää. Tulipa sekin opeteltua heti kolarin jälkeen. Jonkin ajan kuluttua farmariauto ajoi takaisin. Kuski sanoi, että hän kyllä kuuli pienen rapsahduksen, mutta luuli sen johtuneen kuusen taimista, joita jäi hänen autoonsa alle, kun hän väisti panssarivaunun ojan kautta. Kuski oli lapualainen mattotehtaan pomo, jolla oli auto täynnä mattoja. Sanoi harras-

tavansa ralliautoilua ja se hänet pelasti jäämästä vaunun alle. Sain pienet sakot. Armeija taisi maksaa auton korjauksen.

Everstiluutnantti evp.
Pekka Kantakoski 20.1.2016



- MAALAUSTYÖT SISÄLLÄ JA ULKONA
- PELTI JA TIILIKATOT PESU JA MAALAUSTYÖT
- JULKISIVUJEN KORJAUS JA MAALAUSTYÖT
- PARVEKE SANEERAUKSET
- YM. ALAN TYÖT

MAALAUSPALVELUJA SUURELLA SYDÄMELLÄ.

Karjalan Maalaamo Oy | Ratatie 10, 13720 Parola
Puh. 0400 209 037 | info@karjalanmaalaamo.fi
Katso lisää: www.karjalanmaalaamo.fi

Puhelinnumeromme on:
0400 512 063



RICHARD RYDBECK

Hammaslääkäri • 050 558 1195

ULLA BELOV • suuhygienisti

Jaakonkuja 3 • 13720 Parola

Osa veden luonnollista kiertoa



HS-Vesi

